

Тернопільський національний
медичний університет імені
І.Я. Горбачевського Міністерства
охорони здоров'я України

ЗАТВЕРДЖЕНО
Протокол вченої ради
«23» 02 2021 року № 2
Наказ ректора
Тернопільського національного
медичного університету імені
І.Я. Горбачевського Міністерства
охорони здоров'я України
«23» 02 2021 року № 85

ПОЛОЖЕННЯ

про си́лабус навчальної дисципліни у Тернопільському національному
медичному університеті імені І.Я. Горбачевського Міністерства охорони
здоров'я України

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення «Про си́лабус навчальної дисципліни у Тернопільському
національному медичному університеті імені І.Я. Горбачевського Міністерства
охорони здоров'я України» (далі – Положення) розроблено відповідно до:

Закону України «Про освіту» від 05.09.2017 р. № 2145-VIII;

Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VI;

Постанови Кабінету Міністрів України № 1187 від 30.12.2015 р. «Про
затвердження ліцензійних умов провадження освітньої діяльності»;

Наказу Міністерства освіти і науки України від 11.07.2019 р. № 977 «Про
затвердження Положення про акредитацію освітніх програм, за якими
здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти»;

Листа Міністерства освіти і науки України № 1/9-434 від 09.07.2018 р.
«Щодо рекомендацій з навчально-методичного забезпечення»;

рекомендацій Національного агентства із забезпечення якості вищої
освіти;

«Положення про організацію освітнього процесу в Тернопільському
національному медичному університеті імені І.Я. Горбачевського Міністерства
охорони здоров'я України» затверджене рішенням вченої ради університету,
протокол № 15 від 24.11.2020 р., введене в дію наказом ректора №575 від
24.11.2020 р.

Нормативних документів Тернопільського національного медичного
університету імені І.Я. Горбачевського Міністерства охорони здоров'я України
(далі – Університет), а також на основі вивчення досвіду українських і
зарубіжних університетів.

1.2. Метою Положення є надання допомоги викладачам в організації
вивчення здобувачами вищої освіти навчальної дисципліни на основі принципу

студентоцентрованого навчання, що передбачає заохочення здобувачів вищої освіти до ролі автономних і відповідальних суб'єктів освітнього процесу, побудову освітнього середовища на засадах взаємної поваги і партнерства між учасниками освітнього процесу, а також підвищення мотивації здобувачів вищої освіти до навчання шляхом розкриття ролі й місця даної дисципліни в освітній програмі.

1.3. Силабус є стислим описом компоненти освітньої програми (навчальної дисципліни), який містить основні характеристики дисципліни і має на меті допомогти здобувачеві вищої освіти в організації його навчальної діяльності.

1.4. Положення містить рекомендації щодо розробки, оформлення, порядку затвердження, оприлюднення та рекомендовану структуру силабусу навчальної дисципліни, незалежно від форми навчання (очна, заочна) в Університеті.

1.5. Розроблений силабус навчальної дисципліни є складовою системи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Університеті.

1.6. Силабус навчальної дисципліни дозволяє забезпечити інформаційні умови для формування цілісного уявлення про якість освітньої діяльності в Університеті та здійснюється з урахуванням принципів прозорості, об'єктивності, академічної доброчесності, добровільності.

1.7. Якщо навчальну дисципліну викладають здобувачам освіти різних спеціальностей з однаковим змістом, обсягом кредитів і формою підсумкового контролю, то розробляється єдиний силабус.

2. РОЗРОБЛЕННЯ СИЛАБУСУ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1 Силабус – це документ, у якому роз'яснюється взаємна відповідальність викладача і здобувача вищої освіти. В ньому представлено методи навчання, контролю та оцінювання, політики (включно з політикою академічної доброчесності) і зміст курсу. У силабусі зазначаються цілі, які викладач ставить перед дисципліною. Здобувач освіти, ознайомившись із силабусом має можливість зрозуміти, чого він зможе навчитися, чим саме може бути корисним цей курс. Силабус окреслює концептуальний перехід від «здобування знань» і «одержання практичних навичок» до компетентностей, що їх може засвоїти здобувач вищої освіти, вивчаючи цей курс. Силабус включає в себе загальну інформацію про освітній компонент, цілі, короткий зміст, відомості про викладача, методи навчання та оцінювання тощо.

2.2. Силабус створюється для здобувачів вищої освіти. Призначення цього документу – пояснити здобувачам вищої освіти суть дисципліни, дати їм змогу розподіляти час, сили, інтенсивність своєї самостійної роботи.

2.3. Силабус розробляється на основі Робочої програми навчальної дисципліни (нормативного документу Університету, затвердженого у встановленому порядку, до підготовки якого були залучені усі стейкхолдери) науково-педагогічними працівниками кафедри, за якими закріплено навчальну дисципліну.

2.4. Силабус розробляється й затверджується до початку навчального семестру, на який заплановано вивчення даної дисципліни, він зберігається на кафедрі та оприлюднюється на офіційному сайті Університету і на порталі дистанційного навчання Moodle.

2.5. Термін розробки силабуса визначається завідувачем кафедри, за якою закріплена навчальна дисципліна, затверджується на засіданні кафедри. Підготовка силабусу включається у план роботи кафедри та індивідуальний план викладача.

2.6. Відповідальність за розроблення, своєчасність, якість підготовки та оформлення силабусів покладається на завідувачів кафедр. Якщо навчальна дисципліна закріплена в навчальному плані за декількома кафедрами, то силабус розробляється авторським колективом кафедр.

2.7. В рамках академічної свободи розробники силабусу мають право додати будь-яку інформацію стосовно навчальної дисципліни.

3. СТРУКТУРА СИЛАБУСУ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

3.1. До структури силабусу входять такі основні елементи:

3.1.1 Загальна інформація:

назва Університету,

назва кафедри,

шифр та назва спеціальності,

назва освітньої (освітньо-професійної / освітньо-наукової) програми,

рівень вищої освіти,

ступінь вищої освіти,

статус дисципліни,

рік підготовки (курс),

мова викладання,

кількість кредитів ЄКТС,

розподіл за видами занять та годинами навчання,

форма підсумкового контролю/контрольні заходи,

інформація про керівника курсу / викладачів (окремо про лекторів; окремо про викладачів, які проводять практичні та семінарські заняття; інформація включає: прізвище, ім'я, по батькові, контактні дані: телефон, e-mail),

місцезнаходження кафедри та місце проведення курсу (контактні дані),

консультації (вказати час і місце проведення консультацій, очні / дистанційні, відповідно до графіку / за домовленістю з ініціативи здобувача вищої освіти, індивідуальні / групові),

сторінка курсу на платформі СДО Moodle на сайті Університету.

3.1.2 Опис навчальної дисципліни. Включає короткий опис змісту навчальної дисципліни, визначення її місця в загальній структурі освітньої програми.

3.1.3 Мета навчальної дисципліни – бажаний кінцевий результат, отримуваний здобувачем вищої освіти внаслідок засвоєння ним навчального матеріалу. Для вибіркових навчальних дисциплін також може бути наведено коротке пояснення можливостей та переваг, які надає вивчення дисципліни.

3.1.4 Пререквізити та постреквізити дисципліни. У пререквізитах зазначається перелік дисциплін, або знань та вмінь, володіння якими необхідні здобувачу освіти (вимоги до рівня підготовки) для успішного засвоєння дисципліни; у постреквізитах вказується перелік дисциплін, які базуються на результатах навчання з даної дисципліни.

3.1.5 Зміст навчальної дисципліни. За розділами та підрозділами має відповідати Робочій програмі навчальної дисципліни.

3.1.6 Матеріально-технічне (програмне) забезпечення дисципліни (за необхідності, якщо є вимоги, які здобувач вищої освіти повинен врахувати) – вказується необхідне обладнання та / або програмне забезпечення для опанування дисципліни.

3.1.7 Навчальні матеріали та ресурси. Рекомендовані джерела: Вказуються основні та додаткові рекомендовані джерела, які пропонуються здобувачам вищої освіти для вивчення навчальної дисципліни, як вітчизняні, так і найкращі зарубіжні видання з урахуванням їх наявності у бібліотеці Університету. Також електронні адреси сайтів, матеріали яких можуть бути використані.

3.1.8 Система оцінювання. Система оцінювання повинна ґрунтуватися на принципах об'єктивності, прозорості, гнучкості та високої диференціації. Розділ «Система оцінювання» повинен містити пояснення мінімальної та максимальної кількості балів, що отримує здобувач вищої освіти при засвоєнні дисципліни, окремо за поточну діяльність в тому числі індивідуальну роботу, та за результатами підсумкового контролю. Вказуються умови допуску до проведення підсумкового контролю.

3.1.9 Політики навчальної дисципліни. Політика навчальної дисципліни визначається системою вимог, які викладач висуває здобувачам вищої освіти при вивченні дисципліни. Будь-яка політика вибудовується з урахуванням норм чинного законодавства України та нормативних документів Університету. Вимоги можуть стосуватися дотримання академічної доброчесності, відвідування занять, правил поведінки на заняттях, дедлайнів, допусків до контролю, заохочень та стягнень тощо. Здобувач вищої освіти має право отримувати інформацію про умови вивчення дисципліни, критерії та процедури

оцінювання, результати кожного контрольного заходу тощо. Для вибіркової дисципліни можна зазначити, що після здійснення вибору дисципліни вона стає обов'язковою для вивчення і включається до індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти. Викладач може використовувати у силабусі нижченаведені матеріали.

Політика щодо академічної доброчесності: Політика освітньої компоненти ґрунтується на засадах академічної доброчесності (посилання на положення на сайті Університету https://www.tdmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/04/TNMU-polozhennia_pro_academich_dobroches.pdf та визначається системою вимог, які викладач пред'являє до здобувача при вивченні освітньої компоненти: дотримання правил техніки безпеки на заняттях; недопущення академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації, списування, заборона використання додаткових джерел інформації під час оцінювання знань (в тому числі засобами електронного зв'язку), при використанні Інтернет ресурсів та інших джерел інформації здобувач має вказати джерело, використане під час виконання завдання.

Політика щодо відвідування: Здобувач вищої освіти зобов'язаний виконувати правила внутрішнього розпорядку Університету <https://www.tdmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/Pravyla-vnutrishnogo-rozporyadku.pdf> та відвідувати навчальні заняття згідно з розкладом <https://asu.tdmu.edu.ua/time-table/student>, дотримуватися етичних норм поведінки. Присутність на занятті є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад: хвороба, відрядження, стажування, карантин тощо) навчання може відбуватися в он-лайн формі за погодженням з викладачем. Існує день для консультацій, індивідуальних занять (**вказати дні консультацій**).

Політика щодо перескладання: Якщо здобувач вищої освіти був відсутній на заняттях з будь-якої причини, то відпрацювання здійснюється у встановлені терміни. Відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в ТНМУ <https://www.tdmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/12/Pro-organizatsiyu-osvitnogo-protsesu.pdf>. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлені викладачем терміни.

Політика щодо апеляцій: Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження оцінки з дисципліни, отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до «Положення про організацію, проведення поточного та підсумкового контролю та процедура його оскарження» https://drive.google.com/file/d/1vKSocYwDYCGG-dcB5v6xCQhW9x_QcfTT/view.

Політика щодо конфліктних ситуацій: Спілкування учасників освітнього процесу (викладачі, здобувачі) відбувається на засадах партнерських стосунків, взаємопідтримки, взаємодопомоги, толерантності та поваги до особистості кожного, спрямованості на здобуття істинного знання. Вирішення конфліктних ситуацій здійснюється відповідно до Положення щодо врегулювання конфліктних ситуацій в університеті https://drive.google.com/file/d/1QhOFYLMicU5HLDpSkLN4V_dkT0ujFfDw/view

4. ПОРЯДОК ЗАТВЕРДЖЕННЯ, ПЕРІОДИЧНОГО ПЕРЕГЛЯДУ СИЛАБУСУ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Силабус навчальної дисципліни затверджується на засіданні кафедри. Силабус в обов'язковому порядку розміщується на сторінці кафедри офіційного сайту Університету.

4.2. Підставами для оновлення силабусу можуть бути:

- ініціатива і пропозиції гаранта освітньої програми та/або викладачів дисципліни;
- ініціатива здобувачів вищої освіти через звернення до гаранта освітньої програми;
- ініціатива зовнішніх стейкхолдерів;
- результати оцінювання знань студентів з навчальної дисципліни;
- об'єктивні зміни інфраструктурного, кадрового характеру і/або інших ресурсних умов реалізації силабусу;
- результати обов'язкового опитування (анкетування) студентів про враження від вивчення навчальної дисципліни.

5. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

5.1. Положення набирає чинності з наступного дня після його затвердження на вченій раді Університету та введення в дію наказом ректора.

5.2. Зміни та доповнення до даного Положення можуть вноситися у тому ж порядку, що передбачений для його затвердження.

Помічник проректора
з науково-педагогічної роботи

Григорій Загричук

Керівник навчального відділу

Андрій Машталір

ПОГОДЖЕНО

Начальник юридичного відділу

Тарас Борис

Голова студентського парламенту

Артем Присяжнюк

**Тернопільський національний медичний
університет імені І.Я. Горбачевського
Міністерства охорони здоров'я України**

**Назва кафедри,
що забезпечує
викладання**

**Силабус навчальної дисципліни
«назва дисципліни без скорочень»**

Спеціальність	Шифр та повна назва
Освітня програма	Шифр та повна назва
Рівень вищої освіти	Повна назва
Ступінь вищої освіти	Повна назва
Статус дисципліни	Нормативна / Вибіркова
Рік підготовки	Вказати рік навчання / семестр
Мова викладання	Українська / Англійська
Кількість кредитів ЄКТС	Вказується кількість кредитів за навчальним планом
Розподіл за видами занять та годинами навчання	Лекції -год. Практичні заняття - ... год Самостійна робота - ... год
Форма підсумкового контролю	Залік / Диференційований залік / Екзамен
Інформація про керівника курсу / викладачів	Лектор: науковий ступінь, вчене звання, ПІБ, контактні дані Практичні / Семінарські заняття: науковий ступінь, вчене звання, ПІБ, контактні дані (кожного викладача)
Місцезнаходження кафедри та місце проведення курсу	Повна назва кафедри, місцезнаходження, телефон, сайт кафедри, e-mail
Дні занять	Вказати згідно діючого розкладу занять
Консультації	вказати час і місце проведення консультацій, очні / дистанційні, відповідно до графіку / за домовленістю з ініціативи здобувача вищої освіти, індивідуальні / групові
Розміщення	Посилання на розташування курсу в системі Moodle

2. Опис навчальної дисципліни

(подається короткий опис змісту навчальної дисципліни, визначення її місця в загальній структурі освітньої програми)

3. Мета навчальної дисципліни

(подається бажаний кінцевий результат, отримуваний здобувачем вищої освіти внаслідок засвоєння ним навчального матеріалу.)

4. Пререквізити та постреквізити дисципліни.

(у пререквізитах зазначається перелік дисциплін, або знань та вмінь, володіння якими необхідні здобувачу освіти (вимоги до рівня підготовки) для успішного засвоєння дисципліни; у постреквізитах вказується перелік дисциплін, які базуються на результатах навчання з даної дисципліни)

5. Зміст навчальної дисципліни.

Надається перелік розділів і тем всієї дисципліни.

6. Матеріально-технічне (програмне) забезпечення дисципліни

Вказується необхідне обладнання та / або програмне забезпечення для опанування дисципліни

7. Навчальні матеріали та ресурси

Зазначається: базова (підручники, навчальні посібники) та додаткова (монографії, статті, документи, електронні ресурси) література, яку потрібно прочитати або використовувати для опанування дисципліни.

Можна надати рекомендації та роз'яснення:

- де можна знайти зазначені матеріали (бібліотека, методичний кабінет, інтернет тощо);
- що з цього є обов'язковим для прочитання, а що факультативним;
- як саме здобувач освіти має використовувати ці матеріали (читати повністю, ознайомитись тощо);
- зв'язок цих ресурсів з конкретними темами дисципліни.

8. Система оцінювання

Подається інформація про поточний контроль, оцінювання за навчальне заняття, оцінювання практичних навичок, внесених у матрикул, оцінювання індивідуальної роботи.

Повинно бути відображення мінімальної та максимальної кількості балів, що отримує здобувач вищої освіти при засвоєнні дисципліни, окремо за поточну діяльність в тому числі індивідуальну роботу, та за результатами підсумкового контролю. Вказуються умови допуску до проведення підсумкового контролю. Шкала оцінювання та переведення оцінок з рейтингової дванадцятибальної у 200-бальну, традиційну чотирибальну та шкалу оцінювання ЄКТС представлені у Положенні про організацію освітнього процесу в ТНМУ <https://www.tdmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/12/Pro-organizatsiyu-osvitnogo-protsesu.pdf>.

9. Політики навчальної дисципліни.

Політика щодо академічної доброчесності:

Політика освітньої компоненти ґрунтується на засадах академічної доброчесності (посилання на положення на сайті університету https://www.tdmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/04/TNMU-polozhennia_pro_academich_dobroches.pdf та визначається системою вимог, які викладач пред'являє до здобувача при вивченні освітньої компоненти: дотримання правил техніки безпеки на заняттях; недопущення академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації, списування, заборона використання додаткових джерел інформації під час оцінювання знань (в тому числі засобами електронного зв'язку), при використанні Інтернет ресурсів та інших джерел інформації здобувач має вказати джерело, використане під час виконання завдання.

Політика щодо відвідування:

Здобувач вищої освіти зобов'язаний виконувати правила внутрішнього розпорядку університету <https://www.tdmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/Pravyla-vnutrishnogo-rozporyadku.pdf> та відвідувати навчальні заняття згідно з розкладом <https://asu.tdmu.edu.ua/time-table/student>, дотримуватися етичних норм поведінки.

Присутність на занятті є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин

(наприклад: хвороба, відрадження, стажування, карантин тощо) навчання може відбуватися в он-лайн формі за погодженням з викладачем. Існує день для консультацій, індивідуальних занять (*вказати дні консультацій*).

Політика щодо перескладання:

Якщо здобувач вищої освіти був відсутній на заняттях з будь-якої причини, то відпрацювання здійснюється у встановлені викладачем терміни. Відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в ТНМУ <https://www.tdmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/12/Pro-organizatsiyu-osvitnogo-protsesu.pdf>. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлені викладачем терміни.

Політика щодо апеляцій:

Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження оцінки з дисципліни, отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до «Положення про організацію, проведення поточного та підсумкового контролю та процедура його оскарження» https://drive.google.com/file/d/1vKSocYwDYCGG-dcB5v6xCQhW9x_QcfTT/view.

Політика щодо конфліктних ситуацій:

Спілкування учасників освітнього процесу (викладачі, здобувачі) відбувається на засадах партнерських стосунків, взаємопідтримки, взаємодопомоги, толерантності та поваги до особистості кожного, спрямованості на здобуття істинного наукового знання. Вирішення конфліктних ситуацій здійснюється відповідно до Положення щодо врегулювання конфліктних ситуацій в університеті https://drive.google.com/file/d/1QhOFYlmicU5HLDpSkLN4V_dkT0ujFfDw/view

Силабус затверджено на засіданні кафедри

«_____» _____ р. Протокол № _____